

Сучасний стан та перспективи розвитку судового перекладу в Україні

Ю. А. Лобода, А. О. Власюк

Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: ulia-1980@bigmir.net

Paper received 25.05.18; Accepted for publication 01.06.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2018-166VI49-06>

Анотація. У статті розглядається сучасний стан судового перекладу та подальші перспективи його розвитку в Україні. Підкреслюється необхідність створення в Україні загальнодержавної системи оцінювання компетентності судових перекладачів із урахуванням чітко визначених професійних стандартів. Також пропонується низка тематик, які мають бути включені в програми підготовки перекладачів у вищих навчальних закладах. Поняття «судовий перекладач» розглядається в контексті критеріїв професійної компетентності.

Ключові слова: *судовий переклад, кримінальне провадження, професійна компетентність, перекладознавство.*

У контексті невинних глобалізаційних процесів, намагань урядів держав налагодити тісне міжнародне співробітництво, прагнень уніфікації та гармонізації законодавства все частіше у фокусі уваги перекладознавців перебуває складний, багатовимірний лінгвістичний феномен – судовий дискурс. Оскільки комунікативно-прагматична спрямованість судового дискурсу полягає у тому, щоб дати правову оцінку вчинку особи, притягнутої до відповідальності, встановити істину та довести правильність позиції судових інстанцій, на перекладача покладається важливе завдання – точно й адекватно передати зміст судового рішення, протоколу судового засідання, поданих клопотань, скриптів дебатів сторін, тощо.

Складно переоцінити значущість судового перекладу й для України, держави, яка прагне стати повноцінним суб'єктом міжнародного права. Поступова євроінтеграція українського суспільства відбувається у багатьох напрямках, зокрема у сфері зближення законодавчих норм нашої країни та ЄС.

Керуючись положеннями міжнародного законодавства, Україна закріпила право сторін спору залучати до судового процесу перекладача, ратифікувавши низку міжнародних конвенцій, зокрема Європейську Конвенцію про захист прав та основоположних свобод людини (у 1997 році) та Конвенцію ООН про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (1960 р). Відповідні положення було включено й до українського законодавства, Прийняття чинного КПК України у 2012 р. та поява в §5 глави 5 статті 68, яка визначила правове становище перекладача як учасника кримінального провадження, безумовно, стало позитивним кроком на шляху реформування кримінального процесуального законодавства та зміни його парадигми, але разом із тим дещо спрощений погляд на проблеми судового перекладу змушує звернути увагу на відсутність законодавчої дефініції (наприклад, у КПК України) «перекладач» або «судовий перекладач» із чітким зазначенням критеріїв його компетентності.

На жаль, мусимо констатувати, що наразі не існує ані відповідних затверджених навчальних програм підготовки фахівців у цій галузі, ані системи державного ліцензування, і суди не поспішають розширювати штат перекладачами. Питання професійного перекладу в судах вирішується ситуативно, тобто перекладачі, яких запрошено до роботи на судових

засіданнях, самостійно намагаються визначити особливості та стратегії відтворення відповідних матеріалів цільовою мовою. Водночас, слід відмітити певні кроки з боку держави у розв'язанні цієї проблеми: наразі судді можуть послуговуватися довідково-інформаційним реєстром перекладачів користування яким визначено затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 березня 2013 року № 228 Порядком введення державною міграційною службою України Довідково-інформаційного реєстру перекладачів [5, с. 1].

На сьогодні багато робіт закордонних вчених присвячено дослідженню проблематики та специфіки перекладу у сфері судочинства. Основоположними є праці Голлі Міккельсон, Сьюзан Берк-Селігстон, Сандри Хейл тощо. Серед вітчизняних науковців слід акцентувати увагу на наукові публікації О.О. Ходаковської, Ж. В. Васильєвої-Шаламової., І. Ю. Сковронської, присвячені характеристичі судового та юридичного дискурсу. Та попри це, нерозкритими залишаються питання специфіки різновидів судового перекладу та пов'язаних з ними особливості тлумачення; також немає чітко окреслених вимог до компетенції перекладачів у цій галузі. Відповідно **актуальність** розвідки обумовлено недостатнім ступенем розробки теоретичного обґрунтування зазначеного феномену та потребою окреслити характерні ознаки цього виду перекладу.

Наша стаття має оглядовий характер і має на меті розкрити сучасні проблемні питання судового перекладу в Україні та окреслити перспективи його розвитку. У розвідці застосовано дескриптивний, зіставний та лінгво-перекладацький методи. Теоретичне підґрунтя дослідження склали праці закордонних вчених, зокрема науковців США, де галузь судового перекладу нині активно розвивається, а також роботи вітчизняних лінгвістів і юристів (Д.С. Касяненко, С. В. Чаус, Т.М. Кузік). Варто зазначити, що, власне визначення судового перекладу в реаліях нашої країни та США має різний характер, зокрема дослідник Гонсалес визначає судовий переклад (court interpreting) як вид перекладу, що відбувається в судах та під час будь-яких інших юридичних справ [8, с. 15].

Як зазначає Голлі Міккельсон, під юридичним (legal interpreting) розуміють переклад, що відбувається в юридичних установах, таких як зал суду або офіс

адвоката, де розглядаються справи, пов'язані з законом [11].

Юридичний переклад підрозділяється відповідно на (1) квазісудовий і (2) судовий переклад (court interpreting). У деяких штатах, зокрема у штаті Каліфорнія, окремою категорією виділяють *судових перекладачів*, які працюють в кримінальному та громадському судочинстві та *адміністративних перекладачів*, які надають послуги в слуханнях, що проводяться суддями з питань адміністративного права під егідою державних урядових установ. У Сполучених Штатах, більшість усних перекладів у сфері судочинства відбувається у формі синхронного перекладу, хоча послідовний використовують під час показань свідків [8, с. 156]; але в інших країнах, де переклад відбувається під час судових слухань, частіше використовується послідовний переклад [14].

За визначенням Джоан Коллін, судовий перекладач – це людина, яка виконує усний переклад під час юридичних процедур (legal settings), зокрема в суді [7, с. 18].

В Україні, судовий переклад пов'язаний здебільшого з письмовим перекладом правової документації, а усний можливий лише у деяких випадках і не асоціюється безпосередньо із залом суду, оскільки законом зазначено, що в нашій державі українська мова є офіційною мовою судочинства. «Однак у судах, поряд з державною, можуть використовуватися регіональні мови або мови меншин відповідно до Закону України "Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин" у порядку, встановленому процесуальним законом. Положення зазначеної Хартії, згідно із Законом України "Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин" від 15 травня 2003 року № 802-IV, поширює це правило на мови таких національних меншин України: білоруської, болгарської, гагаузької, грецької, єврейської, кримськотатарської, молдавської, німецької, польської, російської, румунської, словацької та угорської» [1].

Закордонний досвід доводить нам актуальність створення установ, що готують та засвідчують компетентність перекладачів у сфері судового перекладу. Наприклад, Court Interpreter Training Institute, Court Interpreters Program California у США. Власне, майже кожен штат має програму підготовки судових перекладачів. Питання судового перекладу в Сполучених Штатах є досить нагальним, адже там проживає велика кількість представників різноманітних етнічних груп. У судовій системі працюють перекладачі албанської, арабської, бенгальської, кантонійської, хорватської, французької, голландської, грецької, креольської, італійської, японської, польської, румунської, російської, сербської, іспанської мов, а також гінді, панджабі, іврити та американської мови жестів [13].

В Україні поки немає організацій, які б акредитували судових перекладачів, проте очевидно є потреба у закладах такого типу. Необхідність участі перекладача виникає вже з моменту звернення іноземця із заявою про скоєний злочин незалежно від рівня володіння заявником мовою, якою здійснюється провадження у кримінальній справі в певній місцевості. Особливо гострою є потреба участі перекладача, коли

в скоєнні злочину підозрюється іноземець, причетність якого до злочину має бути підтверджено чи спростовано. Відсутність перекладача в такому випадку може мати негативні наслідки. Так, підозрюваний, посилаючись на незнання або недостатнє знання мови, якою здійснюється провадження, може подати клопотання, що поставить під сумнів вірогідність відомостей, отриманих у процесі перевірки заяви про злочин [6].

Важливими учасниками процесу професійного становлення судових перекладачів є фахові об'єднання. Дослідниця американських перекладацьких спілок О. В. Мартинюк виокремила їх ключові функції:

1). співпраця з вищими навчальними закладами щодо розробки освітньо-професійних програм;

2). інформаційна підтримка фахівців-початківців, зокрема впровадження так званих менторських програм;

3). координування дослідницьких проєктів, організації конференцій, семінарів, наукових дискусій, презентацій, форумів, що сприяють розвитку наукового потенціалу й поглибленню теоретичних знань фахівців;

4). проведення навчально-практичних семінарів і тренінгів для активізації обміну досвідом практичної професійної діяльності між їхніми учасниками, вдосконалення умінь та навичок роботи з новими інформаційними ресурсами;

5). забезпечення міжкультурної комунікації та розвитку міжкультурної компетенції фахівців;

6). сертифікація кваліфікацій фахівців відповідно до встановлених професійних стандартів [3, с. 102].

Дослідниця А. З. Сорока зазначає, що «звичай перекладачами у кримінальному судочинстві є такі категорії осіб: або етнічні носії мови перекладу (національної чи рідної мови учасника кримінального судочинства, який не володіє мовою перекладу), які володіють достатніми знаннями української мови, або ж україномовні мешканці місцевості, яка є історичною батьківщиною для учасника кримінального судочинства, який, проте не володіє мовою судочинства» [6, с. 238].

Але з цього неминуче випливає питання компетентності перекладачів, адже самого володіння мовою недостатньо, не говорячи вже про критерії оцінки рівня її володіння. «У чинному КПК України відсутнє поняття «компетентності» перекладача. У законі також не дається критеріїв визначення рівня володіння мовою. При оцінці компетентності перекладача, передусім необхідно звернути особливу увагу на його уміння здійснювати дослівний письмовий переклад тексту (в контексті його інформаційного змісту) на мову, яка є рідною для учасника судочинства. Це положення витікає із вимог кримінально-процесуального закону про те, що усі слідчі та судові рішення, які підлягають врученню підозрюваному, обвинуваченому або ж іншим учасникам судочинства повинні складатися ще й мовою, якою володіє відповідний учасник процесу» [6, с. 240].

У своїй статті А. З. Сорока доходить висновку, що найбільш вагомими критеріями оцінки компетентності перекладача можуть бути:

– обов'язкова наявність вищої професійної освіти;

– обов'язкова наявність досвіду державної або громадської діяльності, уміння та навичок роботи з людьми;

– глибоке знання національної мови, її лексики, граматики, орфографії, фонетики та юридичної термінології [6, с. 241].

З точки зору перекладознавства відтворення різних жанрів судового дискурсу є завданням підвищеної складності, оскільки від коректного тлумачення норм конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного, трудового та інших галузей права залежить ефективність урегулювання правових конфліктів, побудування дієвих механізмів захисту людських прав і свобод і, безсумнівно, підтримання належного авторитету міжнародних судових інстанцій.

Переклад матеріалів судового дискурсу має свою специфіку, яку докладно окреслює у своїх працях Голлі Міккельсон, загальнознаний експерт у галузі. Маючи за плечима багаторічний досвід усного перекладу в судах і багатьох інших установах, дослідниця довела, що перед судовим перекладачем постає нелегке завдання – вибудувати місток розуміння між представниками закону та пересічним громадянином, якому суха і насичена термінологією мова є незвичною, особливо враховуючи його становище обвинувачуваного або жертви певного злочину. Голлі Міккельсон також розмірковує про можливість оцінки перекладацьких навичок, і шляхи, якими можна цього досягти. Вона стверджує, що більшість тестів, які мають письмову форму, хоч і покликані перевірити володіння людиною навичок роботи з регістрами, що може відсіяти певну кількість осіб, які за низького рівня не зможуть робити це в усній формі, проте не дають уявлення про компетентність майбутнього перекладача. Більш ефективним інструментом оцінки є тест із синхронного перекладу. Надійність оцінювання забезпечується у випадку, якщо тест «має подібний результат для людей з однаковим рівнем кваліфікації, незалежно від того, хто проводить тест, хто оцінює тест, або яка версія тесту застосовується» [12].

Перш ніж скористатися розробками в галузі судового перекладу закордонних колег, потрібно звернути увагу на особливості судових систем США та України.

У посібнику К. Оуенза зазначається, що американська система судочинства належить до країн загального права (common law). Це означає, що право загальне для всієї країни, н від права, яке змінюється відповідно до місцевих звичаїв. Загальне право спочатку складалося переважно з принципів, встановлених суддями в справах, які вони розглядали раніше, а потім застосовували в аналогічних справах, що виникали в майбутньому. Таке право називається прецедентним [4, с. 225].

Вищезгаданий автор також фіксує, що «цивільне право, що діє в Україні, спирається на писані закони, що називаються «кодексами», встановлює серію принципів і правил та залишає тлумачення законів на розгляд суддів. При цьому вони можуть звернутися по допомогу до справ, які вирішувалися в минулому, включно з аналогічними спірними питаннями, або звернутися до міркувань авторів відомих посібників» [4, с. 226]. Різниця цих двох систем полягає у відмін-

ності форми перебігу судового процесу. Розрізняють змагальну систему, яка є характерною для судочинства країн загального права та слідчу відповідно цивільного. За змагальної системи саме адвокати опитують свідків, представляють справу на основі зібраної інформації. Водночас у слідчій системі саме судді, а не адвокати проводять допит, збирають показання свідків. А адвокати презентують свої аргументи на основі інформації, знайденої судом.

У такому випадку в системі змагального права зростає роль риторики адвокатів, формулювання їхніх запитань під час допиту, що має певний прагматичний ефект та маніпулятивний характер, адже кожен адвокат намагається представити інформацію у світлі, вигідному його стороні. Для цього вони використовують численні риторичні прийоми, маніпулятивні техніки, змінюючи регістр своєї промови, що в свою чергу, може викликати труднощі при перекладі.

Перекладач має передавати тон і регістр повідомлення, зберігаючи синтаксичну структуру речення і семантичний зміст висловленого. Беззаперечно, недотримання цих вимог може негативно вплинути на подальший хід усього судового слухання.

Мова українського судочинства є також досить формалізованою, коли йдеться про офіційну частину із викладом справи, що розглядається, винесення вироку; під час допиту може використовуватись розмовна мова у її різних варіантах, залежно від статусу осіб, які проходять допит.

Доцільно розглянути найбільш яскраві приклади здобутків закордонних вчених, що демонструють важливість і потребу в розвитку цієї галузі перекладу в Україні. Важливість участі перекладача доводиться ще на першому етапі справи – розслідування, що проводиться після подання постраждалого або його родиною заяви про злочин. У державах загального права, до яких належить США, розслідування веде поліція під керівництвом прокурора (prosecutor). На цьому етапі збираються докази, показання свідків та відбуваються допити затриманих [7].

Дуже часто послугами перекладача на цьому етапі нехтують, якщо хтось присутніх знає мову учасника процесу, але нерідко це може призвести до помилок, що матимуть свої негативні наслідки. Це можна проілюструвати наступним прикладом:

«Police: I'm sorry for you, Jose. A very bad thing, that happened to you here. You didn't want to hurt her, did you?»

Interpreter: You didn't want to hurt her so much?» [9, с. 137].

У цьому прикладі офіцер поліції, який виконує роль перекладача робить кілька помилок. Перш за все, він не відтворює при перекладі більшої частини інформації, яка має в цьому випадку за мету встановлення контакту із затриманим, що виникає завдяки співчутливому тону висловлювання: *«Мені дуже шкода, Хосе, що з Вами сталась тут така прикра ситуація»*. Оскільки в перекладі відтворюється лише видозмінене питання *«Ви не хотіли зробити їй боляче?»*, тон розмови змінюється на більш формалізований, конфронтаційний, на відміну від оригіналу, де відчувалось співчуття та розуміння. Таким чином, подальший хід допиту може мати непередбачувані наслідки, та не

досягнути своєї головної мети – отримання достовірної інформації по справі.

Етап поліцейського допиту може мати визначальне значення у судовому слідстві. У своїй книзі «Громадський переклад» Сандра Хейл наводить приклад російського моряка, висловлювання якого російською «Я тебе урою» було перекладено трьома поліцейськими відповідно як “I’ll kill you”, “I’ll get you”, “I’ll stitch you up”. Коли поліцейський зачитував запис допиту, він запитав: *And did you say “I’ll kill you?”*, що в зворотному перекладі звучало як «Чи ви сказали: «Я тебе вб’ю?»». На що моряк заперечив, адже він не вимовляв таких слів [9, с. 215].

Кожне слово в суді може бути оскаржено, тому перекладачеві потрібно бути дуже уважним у питанні вибору чітких відповідників, адже навіть відтінки значення слова можуть мати сенс.

Нерідко під час судового процесу адвокати можуть використовувати різні маніпулятивні техніки, щоб використати свідчення на користь свого клієнта. Зокрема у наступному прикладі така маніпуляція буде стосуватися на використанні означеного й неозначеного артикля:

«Did you see a broken headlight?»

Did you see the broken headlight?»

Експеримент, проведений Лофтусом показав, що свідки у більшості випадків були схильні відповідати ствердно на друге запитання через наявність означеного артикля *the* [9, с.173]. Слід зауважити, що відсутність тотожного феномену в українській мові ускладнює пошук відповідних стратегій відтворення змісту для перекладача.

Потрібно не лише передавати сенс вимовленого, а й певною мірою настрої, стан мовця, адже судді беруть до уваги кожен деталь при винесенні вироку. Тому у судовому перекладі існує так звана «вимога буквральності» (*verbatim requirement*), згідно з якою перекладач має передавати всі елементи вихідного повідомлення. Голлі Міккельсон стверджує, що «у випадку, якщо свідок говорить: *«I, well...I don't know...I suppose, yes, I saw him there»* це не має бути відтворено узагальнено, як «Я думаю, я бачив його там», а має зберігати відтінок невпевненості і сумніву, що є в оригіналі [10, с. 126]. Таким чином переклад «Я..ну, я не знаю..гадаю, так, я бачив його там» відтворюватиме не лише змістову, а й емоційну частину повідомлення, що може мати вирішальне значення навіть при винесенні вироку. Принагідно зазначимо, що специфіка перекладу зазначеного виду дискурсу не допускає жодної варіативності та відхилення від жанрових канонів та передбачає повне збереження риторичних параметрів, якщо йдеться про переклад судової промови та цілковите дотримання архітекtonіки тексту при перекладі судових вироків та рішень.

Якщо говорити про універсальні вимоги, що висувуються до судових перекладачів, то Національна Асоціація судових усних і письмових перекладачів

NAJIT (National Association of Judiciary Interpreters and Translators) у кодексі професійної етики визначає наступні положення:

1). Вихідне повідомлення має бути передано без спотворень, додавань, вилучень, зберігати тон і регістр. Будь-яке вигадання неприпустиме: якщо перекладач чогось не почув, він має це з'ясувати.

2). Перекладач має бути неупередженим і не бути втягненим у конфлікт інтересів з жодної сторони.

3). Перекладач не має розкривати жодні подробиці справи, а всі нотатки опісля мають бути знищені.

4). Перекладач не має виконувати жодної іншої роботи, окрім, власне, перекладу, наприклад, давати поради у справі.

5). Перекладач має дотримуватись правил судового процесу, здійснювати переклад від першої особи, зазначити, коли він хоче сказати щось від себе.

6). Перекладач має весь час підтримувати свої знання в галузі на належному рівні, постійно вдосконалюючи свої професійні навички.

7). Стосовно перешкод – перекладач має повідомляти про будь-які обставини, що перешкоджають належному виконанню своїх обов'язків: втому, незнання певної термінології, неможливість розчутти мовця [13].

Враховуючи вищезгадані особливості і складнощі судового перекладу, не слід недооцінювати значущість цієї галузі для нашої країни. За статистичними даними, на території України проживають нацменшини польського, російського, румунського, угорського, болгарського, польського, білоруського походження. Кожна особа має право на чесний та справедливий суд, де роль перекладача (в разі необхідності його залучення) може бути ключовою. Тому важливо звернути належну увагу на пошуки шляхів розвитку цього виду перекладу, розробити програми підготовки таких спеціалістів на загальнонаціональному рівні, що одночасно підвищить шанси вітчизняних перекладачів зробити свій внесок для вчинення правосуддя на міжнародній арені. На нашу думку, першим етапом на цьому шляху має бути впровадження у навчальний план профільних кафедр ЗВО України програм, які повинні охоплювати спектр наступних питань:

1). поглиблення лінгвістичної, вузькоспеціалізованої професійної компетенції студентів-перекладачів;

2). розгляд судового дискурсу з урахуванням лінгвориторичних та прагматичних параметрів;

3). навчання двостороннього перекладу підтипів судового дискурсу із застосуванням комплексних лексико-граматичних трансформацій;

4). опанування спеціальних формул, кліше, термінологічних одиниць та мовних маркерів;

5). урахування специфічних схем побудови речень, які складають основу судового дискурсу як статусно-орієнтованого спілкування

6). дотримання етичних міркувань: принципу непристрасності, точності та повної конфіденційності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин [Електронний ресурс]. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80215>.
2. Кузик Т.М. Теоретико-правові та процесуальні аспекти участі перекладача у кримінальному провадженні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец.12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика»;

- судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Т.М. Кузик. – Одеса, 2014. – 20 с.
3. Мартинюк О.В. Роль фахових об'єднань у професійному становленні фахівців з іноземної мови: досвід США / О.В. Мартинюк // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». — Хмельницький: ХІСТ, 2012. — №6. — С.101–104.
 4. Оуенз К. Право: Посібник для студентів бізнес-спеціальностей / К. Оуенз., 2002. – 605 с. – (Знання).
 5. Рішення РСУ № 48 від 09.06.2016 "Про залучення перекладачів у кримінальному провадженні" [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.rsu.gov.ua/ua/events/risenna-rsu-no-48-vid-09062016-pro-zalucenna-perekladaciv-u-kriminalnomu-provadženni>
 6. Сорока А. З. Окремі аспекти залучення перекладача до проведення слідчих дій / А. З. Сорока // Право і суспільство. - 2011. - № 6. - С. 237-242.
 7. Colin J. Interpreters and the Legal Process / J. Colin, R. Morris., 1996. – 192 p. – (Waterside Press).
 8. Gonzalez R. Fundamentals of Court Interpretation: Theory, Policy and Practice / R. Gonzalez, V. Vasquez, H. Mikkelson. – Durham, 1992. – 645 p. – (Carolina Academic Press).
 9. Hale S. Community Interpreting / Sandra Hale., 2007. – 301 p. – (Palgrave Macmillan).
 10. Mikkelson H. Community interpreting. An emerging profession / Holly Mikkelson // Interpreting / Holly Mikkelson., 1996. – P. 125–129.
 11. Mikkelson H. Interpreting is interpreting – or is it? [Електронний ресурс] / Holly Mikkelson. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://aiic.net/page/3356/interpreting-is-interpreting-or-is-it/lang/1>.
 12. Mikkelson H. The Court Interpreter as Guarantor of Defendant Rights [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://acebo.myshopify.com/pages/the-court-interpreter-as-guarantor-of-defendant-rights>
 13. NAJIT Code of Ethics and Professional Responsibilities [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ethics.iit.edu/ecodes/node/3570>.
 14. Tsuda M. Interpreting and Translating for Filipino Suspects/Defendants in Japan: Selected Cases and Reflections of a Participant Observer / Tsuda // Crime and Social Deviance / Tsuda.. – (Philippine Sociological Review). – P. 139–160.

REFERENCES

1. The Law of Ukraine on the Ratification of the European Charter for Regional or Minority Languages [Electronic resource]. - 2003. - Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80215>.
2. Kuzik T.M. Theoretical, Legal and Procedural Aspects of Interpreter's Participation in Criminal Proceedings. Dissertation for the academic degree of Candidate of Juridical Sciences (Ph.D.). Speciality 12.00.09– Criminal proceeding and criminalistics; court expertise; operational search activity. / T.M. Kuzik – National University "Odesa Law Academy", Odesa, 2014. – 20 p.
3. Martyniuk O.V. Role of trade unions in foreign language experts' professional development: the US experience. / O.V. Martyniuk. Khmelnytsky Institute of Social Technology University of Ukraine: Collection of conference papers №6. – KIST. – Khmelnytsky, 2012— P.101–104.
4. Owens K. Law: A Handbook for Business Students / K. Owens., 2002. - 605 p. - (Znanya).
5. RSU Decision No. 48 as of June 9, 2016 "Interpreters in Criminal Proceedings" [Electronic resource] - Access mode: <http://www.rsu.gov.ua/ua/events/risenna-rsu-no-48-vid-09062016-pro-zalucenna-perekladaciv-u-kriminalnomu-provadženni>
6. Soroka A. Z. Some Aspects of Interpreters' Participation in Investigation Process / A. Z. Soroka // Pravo i suspilstvo.- 2011. - No. 6. - p. 237-242.

Current State of Court Interpreting in Ukraine and Prospects of Its Further Development

Yu. A. Loboda, A. O. Vlasiuk

Abstract. The article gives a brief overview of the current state of court interpreting in Ukraine and outlines its further development prospects. It stresses the need for Ukraine to create a nationwide system of court interpreters' certification with clear-cut professional standard requirements. Besides, we offer a set of norms to be included in professional interpreter's training program at higher educational institutions. The notion "court interpreter" is viewed in terms of professional competence criteria.

Keywords: court interpreting, criminal proceedings, professional competence, translation studies.

Современное состояние и перспективы развития судебного перевода в Украине

Ю. А. Лобода, А. О. Власюк

Аннотация. В статье рассматривается современное состояние судебного перевода и дальнейшие перспективы его развития в Украине. Подчеркивается необходимость создания на общенациональном уровне системы оценки компетентности судебных переводчиков с учётом соответствия конкретным профессиональным стандартам. Также предлагается ряд тематик, которые следует включить в программу подготовки переводчиков высших учебных заведений. Понятие «судебный переводчик» рассматривается в рамках критериев профессиональной компетентности.

Ключевые слова: судебный перевод, уголовное судопроизводство, профессиональная компетентность, переводоведение.